

Beyond Psychology #1 vraag 2
13 april 1986 PM.

Geliefde Osho,

Waarom is geld zo'n beladen kwestie? Het lijkt alsof, wanneer we geld hebben, we er ons schuldig over voelen en dus gedwongen zijn het uit te geven, of onzeker zijn, en daarom wensen het vast te houden.

Kennelijk raakt het een veelheid van gebieden die om de spil van macht en vrijheid draaien. Het merkwaardige is dat zelfs het bespreken van het onderwerp geld ergens net zo taboe is als het bediscussiëren van seks of dood aan het diner, wilt u alsjeblieft hier over spreken.

Geld is een beladen onderwerp om de eenvoudige reden dat we nog niet in staat zijn geweest een gezond systeem uit te werken waarin geld een dienaar kan zijn voor de hele mensheid en niet een meester van een paar hebzuchtige mensen. Geld is zo'n beladen onderwerp omdat de psychologie van de mens vol hebzucht is; anderszins is geld eenvoudig een middel om te ruilen, een perfect middel. Er zit niets verkeerd in, maar de manier waarop we het uitgewerkt hebben, daarmee schijnt alles mis te zijn.

Als je geen geld hebt, ben je veroordeeld; je hele leven is een vloek, en je hele leven probeer je op allerlei manieren om aan geld te komen. Als je wel geld hebt, verandert er eigenlijk niets: je wenst meer en er komt geen einde aan dat meer willen hebben. En als je dan eindelijk te veel geld hebt – ofschoon het niet genoeg is, het is nooit genoeg, maar het is meer dan ieder ander heeft – dan begin jij je schuldig te voelen, omdat de middelen die je gebruikt hebt om het geld te verzamelen lelijk zijn, onmenselijk, gewelddadig. Je bent een uitbuitter geweest, je hebt mensen uitgezogen, je bent een parasiet geweest. Dus nu heb je het geld maar het herinnert je aan al de misdaden die hebt begaan om het te krijgen.

Dat creëert twee soorten mensen: de een gaat schenkingen doen aan liefdadigheidsinstellingen om van het schuldgevoel af te komen. Ze doen "goed werk," ze doen "Gods werk." Ze openen ziekenhuizen, en scholen. Al je ziekenhuizen, en al je scholen en academies, en al je liefdadigheidsinstellingen zijn het resultaat van schuldige mensen.

Bijvoorbeeld, de Nobelprijs werd gesticht door een man die in de eerste wereldoorlog geld verdiende door allerlei soorten destructieve bommen en machines te creëren. De eerste wereldoorlog werd uitgevochten door het gebruik van middelen waarin mijnheer Nobel voorzag. En hij verdiende zo'n enorme hoeveelheid geld... Beide partijen kregen het oorlogsmateriaal van dezelfde bron; hij was de enige persoon die oorlogsmaterieel creëerde in grote hoeveelheden. Dus wie er gedood werd, was door hem gedood. Het maakte niet uit of hij tot deze kant of de andere kant behoorde; wie gedood werd, was door zijn bommen gedood.

Dus op zijn oude dag, toen hij al het geld had wat een man in de wereld hebben kan, heeft hij de Nobelprijs gesticht. Het wordt gegeven als een vredesbeloning -- door een man die zijn geld heeft verdiend aan de oorlog! Wie zich inzet voor de vrede krijgt de Nobelprijs. Het wordt uitgereikt voor grote wetenschappelijke uitvindingen, grote artistieke, creatieve bedenksels.

En met de Nobelprijs krijg je veel geld – nu is het ongeveer tweehonderd en vijftigduizend dollar. De grootste erkenning, en tweehonderd en vijftigduizend dollar erbij; en het wordt steeds meer want geld wordt steeds minder waard. En zo'n fortuin moet die man gecreëerd hebben dat al deze Nobelprijzen die ieder jaar uitgereikt worden slechts uit de rente bestaat. Het bezit blijft dus intact, zal zo altijd intact blijven. Ieder jaar verzamelt zich zoveel rente dat ze twintig Nobel prijzen kunnen uitreiken.

Alle liefdadigheidswerk is in werkelijkheid een poging om je schuld weg te wassen – letterlijk. Toen Pontius Pilatus het bevel tot de kruisiging van Jezus gaf, was het eerste wat hij daarna deed zijn handen wassen. Vreemd! Het bevel voor kruisiging maakt je handen niet vuil, waarom zou je jouw handen wassen? Het is erg betekenisvol: hij voelt zich schuldig. Het duurde tweeduizend jaar voordat

de mens dit begreep, want tweeduizend jaar lang heeft niemand dit ooit genoemd, of nam de moeite om er commentaar op te geven waarom Pontius Pilatus zijn handen waste. Het was Sigmund Freud die bedacht dat mensen die zich schuldig voelen hun handen beginnen te wassen. Het is symbolisch... alsof hun handen vol bloed zijn.

Dus als je geld hebt, creëert dat schuld. Een manier om je handen te wassen is door liefdadigheidsinstellingen te helpen en dit wordt door de religies uitgebuit. Ze exploiteren je schuld, maar gaan door met je ego te versterken, door te zeggen dat je groot spiritueel werk verricht. Het heeft niets met spiritualiteit te maken; het is alleen maar een poging om de criminelen te troosten. De eerste manier is wat religies gedaan hebben. De andere is dat iemand zich zo schuldig voelt dat hij of gek wordt of zelfmoord pleegt. Zijn hele bestaan wordt enkel leed. Iedere ademhaling wordt zwaar. En het vreemdste is dat hij zijn hele leven gewerkt heeft om al dit geld te bereiken, want de maatschappij veroorzaakt het verlangen, de ambitie, om rijk te zijn, om machtig te zijn. En geld brengt macht; het kan alles kopen, uitgezonderd een paar dingen die niet te koop zijn. Maar niemand maakt zich druk om die dingen.

Meditatie kan niet gekocht worden, liefde kan niet gekocht worden, vriendschap kan niet gekocht worden, dankbaarheid kan niet gekocht worden – maar niemand bekommert zich om die dingen. Al het andere, de hele wereld van dingen, kan gekocht worden. Dus elk kind begint de ladder van ambities te beklimmen, en hij weet dat als hij geld heeft dan alles mogelijk is. Dus de maatschappij voedt het idee van ambitie, van machtig zijn, van rijk te zijn.

Het is een absoluut verkeerde maatschappij. Het creëert psychologisch zieke, krankzinnige mensen. En als ze het doel bereikt hebben, wat de maatschappij en het opvoedingssysteem hen gegeven heeft, bevinden ze zich op een dood spoor. De weg eindigt daar; er is verder niets. Dus of ze worden een onecht religieus persoon of ze verliezen zich gewoon in krankzinnigheid, in zelfdoding, en vernietigen zichzelf.

Geld kan iets moois zijn als het niet in de handen van de individuen is, als het deel uitmaakt van de communes, deel van de maatschappij, en de maatschappij voor iedereen zorgt. Iedereen creëert, iedereen draagt bij, maar je wordt niet met geld betaald; je wordt betaald door respect, betaald door liefde, betaald door dankbaarheid, en alles wat noodzakelijk is in het leven wordt aan je gegeven. Geld zou niet in handen van het individu moeten zijn; anders zal het dit probleem creëren van beladen met schuld te zijn. En geld kan het leven van de mens erg rijk maken. Als de commune geld heeft, kan de commune al de faciliteiten bieden die je nodig hebt, al de opleiding, al de creatieve dimensies van het leven. De maatschappij zal verrijkt worden en niemand zal zich schuldig voelen. En omdat de maatschappij zoveel voor jou heeft gedaan, zou je haar terug willen betalen door je diensten. Als je een dokter bent zul je het beste geven wat je kunt; als je chirurg bent zul je het beste geven wat jij kunt doen, want het is de maatschappij die jou heeft geholpen om de beste chirurg te worden, die jou heel de opleiding heeft gegeven, elke faciliteit, en voor je gezorgd heeft vanaf je kindertijd. Dat is wat ik bedoel als ik zeg dat kinderen tot de commune moeten behoren, en dat de commune voor alles moet zorgen.

En alles wat door mensen is gecreëerd zal niet door individuen worden opgepot; het zal een communale rijkdom zijn. Het zal van jou zijn. Het zal voor jou zijn, maar het zal niet in je handen zijn. Het zal je niet ambitieus maken; het zal je creatiever maken, vrijgeviger, dankbaarder, waardoor de maatschappij beter en mooier wordt. Dan is geld geen probleem.

Communes kunnen geld als ruimiddel gebruiken, want elke commune kan niet al de dingen die het nodig heeft zelf hebben. Het kan van andere communes kopen; dan kan geld als een ruilmiddel gebruikt worden – maar van commune naar commune, niet van individu naar individu, zodat elke commune in staat is dingen aan schaffen die daar niet beschikbaar zijn. Dus de basisfunctie van geld blijft bestaan, maar het eigenaarschap verandert van het individu naar het collectief. Volgens mij is

dit fundamenteel communisme: de functie van geld verandert van het individuele naar het collectieve.

Maar de religies zullen dit niet willen. Politici zullen het niet willen, omdat hun hele spel ermee vernietigd zal worden. Hun hele spel hangt af van ambitie, macht, hebzucht, lust. Het lijkt erg vreemd om te zeggen dat religies bijna bestaan uit on-religieuze zaken, of beter gezegd, uit anti-religieuze zaken. Ze gebruiken deze dingen, maar aan de oppervlakte zie je dat niet. Je ziet liefdadigheid, maar je ziet niet waar de liefdadigheid vandaan komt en waarom. Waarom zou liefdadigheid überhaupt noodzakelijk zijn? Waarom zouden er wezen moeten zijn, waarom zouden er bedelaars moeten zijn? Waarom zouden we in de eerste plaats toestaan dat er bedelaars en wezen zijn? En op de tweede plaats, waarom zijn er mensen die zo graag liefdewerk doen, geld willen geven, hun hele leven willen geven aan liefdewerk en de armen dienen?

Aan de oppervlakte lijkt alles in orde omdat we in dit soort structuur zo lang geleefd hebben; van de andere kant is het compleet absurd. Geen kind is een wees als de commune de kinderen bezit, en als de commune alles bezit, dan is niemand een bedelaar; we delen alles wat we hebben. Maar dan zullen religies hun bron van exploitatie niet meer hebben. Ze zullen geen armen meer hebben om te troosten, ze zullen geen rijken meer hebben om te helpen van hun schuld af te komen. Dit zijn de redenen waarom ze zo erg tegen me zijn.

Mijn werk is bijna dat van een grafdelver die mooie marmeren graven blijft opgraven om er de skeletten uit te halen. Niemand wenst ze te zien. Mensen zijn bang van skeletten.

Een van mijn vrienden studeerde medicijnen en ik bleef soms bij hem logeren als ik op reis was. Als ik de hele nacht moest wachten, beter dan op het station te zijn, verbleef ik in het studentenhuus met deze vriend. Op een dag gebeurde het dat de discussie laat in de avond na verschillende andere onderwerpen toen op geesten kwam. En ik maakte gewoon een grapje. Ik zei, "Ze bestaan werkelijk. Het is vreemd dat je er nooit een bent tegen gekomen." Er waren bijna vijftien studenten in de kamer en ze zeiden, "Nee, we geloven er niet in. We hebben zoveel lichamen ontleed; we hebben nooit enige ziel gevonden, en er is geen geest, niets."

Dus ik sprak met mijn vriend... Op hun chirurgische afdeling hadden ze vele skeletten, en ze hadden ook een andere afdeling waar autopsies werden gedaan, als er bedelaars sterven of iemand gedood is of zelfmoord pleegt – het was een grote stad, het was de hoofdstad van een staat. De afdelingen waren naast elkaar. Aan deze kant van de hal waren de skeletten, en andere kant van de hal lagen gewoonlijk vele dode lichamen te wachten. En wie maakt zich druk om bedelaars en dit of dat? Wanneer er tijd was zou de professor een autopsie doen en beslissen.

Ik zei tegen mijn vriend, "Je moet één ding doen: morgennacht ga je op een stretcher liggen waar de dode lichamen zijn en ik zal je vrienden brengen. Jij hoeft niets te doen. Midden in het gesprek, als ik er ben met je vrienden, moet je gewoon rechtop gaan zitten. Vanuit de liggende positie ga je gewoon rechtop zitten." Het was iets eenvoudigs, er was geen probleem. Hij zei, "Ik zal het doen."

Maar er ontstond wel een probleem... het werd erg gecompliceerd. We gingen de chirurgische hal binnen en mijn vriend ging liggen. Toen wij binnen kwamen kwam hij overeind, en die vijftien mensen begonnen allemaal te beven. Ze konden hun ogen niet geloven dat een dood lichaam...! Maar het probleem werd werkelijkheid want er kwam een echt dood lichaam overeind! Dus mijn vriend die maar deed alsof sprong op en hij zei, "Er zijn echt geesten! Kijk maar naar dat lichaam!" Er was een soort misverstand geweest: die man lag in een coma. Enkele bedienden hadden hem 's nachts gebracht en dus hadden ze hem bij de dode lichamen gelegd. Toen kwam hij weer bij bewustzijn, dus wilde hij opstaan. Toen hij die mensen zag dacht hij dat het ochtend was en dat het nu tijd was om op te staan en te vragen wat er aan de hand was. Zelfs ik had eerst niet door wat er gebeurd was, want ik had er maar één gestuurd. Deze tweede man...! We deden de deuren dicht en begonnen weg te gaan. De man schreeuwde, "Wacht, ik leef! Waarom ben ik hier neergelegd?"

We deden de deuren dicht. We zeiden, "Dat is onze zaak niet," en we gingen weg. Het was moeilijk om mijn vriend die daar gelegen had te overtuigen dat het geen geest was, dat de andere man gewoon een vergissing was. Hij zei, "Maar dit nooit weer! Het was goed dat hij pas opstond toen jullie er allemaal waren. Als hij overleefd was gekomen toen ik daar alleen lag zou ik erin gebleven zijn! Ik zou het niet overleefd hebben."

Als je tot de wortels blijft graven – die lelijk zijn, die niemand wenst te zien.... Daarom zijn woorden als 'seks' of 'dood' of 'geld' taboe geworden. Er is niets in waarom je het niet onder het diner zou kunnen bespreken, maar de reden is dat we het diep weg hebben onderdrukt en we willen niet dat iemand het gaat opgraven. We zijn bang.

We zijn bang voor de dood omdat we weten dat wij doodgaan, en we willen niet doodgaan. We willen er onze ogen voor gesloten houden. We wensen te leven in een staat alsof "ieder ander zal sterven, maar ik niet." Dat is de normale psychologie van iedereen: "Ik ga niet sterven."

De dood ter sprake brengen is taboe. Mensen worden bang want het herinnert hen aan hun eigen dood. Ze maken zich zulke zorgen om onbelangrijke dingen, en de dood is in aantocht. Maar ze willen dat die onbelangrijke dingen hen bezighouden. Het functioneert als een gordijn; zij gaan niet dood, tenminste nu nog niet. Later... "als het ooit gebeurt, zien we dan wel."

Voor seks zijn ze bang omdat het zoveel jaloezie met zich meebrengt. Hun eigen levenservaringen zijn bitter geweest. Ze hebben liefgehad en gefaald, en ze willen het onderwerp echt niet bespreken – het doet pijn.

En dit is ook het geval met geld, want geld brengt onmiddellijk de hiërarchie van de maatschappij in. Dus als er twaalf mensen om de tafel zitten, kun je hen onmiddellijk in een hiërarchie plaatsen; de overeenkomst, de gelijkheid is op dat moment weg. Dan is de een rijker dan jij, de ander armer dan jij, en plotseling zie je jezelf niet als vrienden maar als vijanden, want jullie vechten allemaal om hetzelfde geld, jullie willen hetzelfde geld bemachtigen. Jullie zijn geen vrienden, jullie zijn allemaal concurrenten, vijanden.

Dus tenminste aan tafel als je aan het eten bent wens je geen hiërarchie, niet de strijd van het gewone leven. Je wilt eventjes al die dingen vergeten. Je wilt alleen over goede dingen praten – maar dit zijn allemaal façades.

Waarom niet een leven creëren dat werkelijk goed is? Waarom niet een leven creëren waarin geld geen hiërarchie schept, maar eenvoudig meer en meer gelegenheid voor iedereen biedt? Waarom niet een leven creëren waarin seks geen bittere ervaringen, jaloezieën, mislukkingen brengt; waarin seks gewoon plezier wordt – niets meer dan elk ander spel, gewoon een biologisch spel.

Een klein beetje begrip... ik kan niet bevatten waarom... als ik van een vrouw houd en zij geniet van een man, is dat perfect in orde. Het verstoort mijn liefde niet. In feite houd ik nog meer van haar omdat ze door meer mensen bemind wordt; ik heb een werkelijk mooie vrouw gekozen. Het zal echt lelijk zijn om een vrouw te vinden waarvan ik houd, en zij kan niemand anders vinden in de hele wereld die van haar houdt. Dat zal werkelijk een hel zijn.

En wat is er verkeerd aan als ze soms gelukkig is met iemand anders? Een begripvol hart zal blij zijn als zij gelukkig is. Je houdt van iemand en je wilt dat diegene gelukkig is. Als ze gelukkig is met jou, goed; als ze gelukkig is met iemand anders is evengoed. Dat is geen probleem.

Als we eenmaal stoppen met de oude nonsens die voortdurend in onze mind is gestopt – van monogamie, van één op één relaties, van trouw – wat allemaal nonsens is. Als er zoveel mooie mensen in deze wereld zijn, waarom zouden zij niet kunnen wisselen? Je tennist; dat houdt niet in dat je het hele leven met dezelfde partner moet spelen, uit loyaliteit...! Het leven moet rijker zijn. Dus er is alleen maar een beetje begrip nodig en liefde zal niet het probleem zijn, seks zal niet taboe zijn. Evenmin zal de dood een taboe zijn als je leven eenmaal geen problemen, geen angsten heeft; als je eenmaal je leven in zijn totaliteit hebt aanvaard, is de dood niet het einde ervan, maar een deel ervan.

In de aanvaarding van het leven in zijn totaliteit, heb je ook de dood aanvaard; het is gewoon een rustperiode. De hele dag heb je gewerkt – en in de nacht wens je te rusten, of niet?

Er zijn een paar krankzinnige mensen die niet wensen te slapen. Ik heb eens iemand ontmoet die bij me gebracht werd omdat hij niet wilde slapen. De hele nacht doet hij alle moeite om zichzelf wakker te houden. Het probleem was dat hij bang was dat als hij sliep, wat voor garantie was er dan dat hij wakker zou worden? Nou, wie kan je dat garanderen? Dat is echt een groot probleem – wie kan je de garantie geven?

Hij wenst de garantie dat “Ik wil wakker worden. Wat is de garantie dat ik niet zal blijven slapen? Want ik heb mensen gezien die gewoon gingen slapen... over en uit! Mensen zeggen dat ze dood zijn, en ze brengen hen naar het crematorium en verbranden deze mensen. Ik wens niet verbrand te worden. Dus waarom het risico genomen? Dat slapen is riskant!”

Nu kan slaap een probleem worden.

De dood is een beetje langere slaap, een beetje dieper. De dagelijkse slaap verjongt je, je bent opnieuw jong. De dood doet hetzelfde op een dieper niveau. Het neemt een ander lichaam, want nu kan het lichaam niet meer verjongd worden door de gewone slaap; het is te oud geworden. Het heeft een meer drastische verandering nodig, het heeft een nieuw lichaam nodig. Je levensenergie wenst een nieuwe vorm. Dood is eenvoudig een slaap zodat je makkelijk in een nieuw vorm kunt overgaan. Als je eenmaal het leven in zijn totaliteit accepteert, het leven omvat de dood. Dan is de dood niet tegen maar juist een dienaar, net als slaap dat is. Je leven is eeuwig, het zal hier zijn van eeuwigheid tot eeuwigheid. Maar het lichaam is niet eeuwig; het moet gewisseld worden. Het wordt oud, en dan is het beter om een nieuw lichaam te hebben, een nieuwe vorm, dan het oude voort te slepen.

Volgens mij zal iemand van begrip daar geen enkel probleem mee hebben. Hij zal alleen maar de helderheid hebben om te zien – en het probleem verdwijnt in het niets. Een enorme stilte blijft achter, een stilte van grote schoonheid en grote zegening.